

INNKALLING TIL MØTE I FAKULTETSRÅDET - DET HUMANISTISKE FAKULTET
TORS DAG 13. AUGUST 2009, KL. 12.15 – 14.00 i møterom A-214 Hagbard Line-huset,
møte 03/09

FR-HUM sak 18/09 INNKALLING OG SAKLISTE
FR-HUM sak 19/09 REFERAT FRA FAKULTETSRÅDETS MØTE
FR-HUM sak 20/09 NY STUDIEPLAN – ADJUNKT- OG LEKTORUTDANNING I
HUMANISTISKE FAG
FR-HUM sak 21/09 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
FR-HUM sak 22/09 EVENTUELT

FR-HUM sak 18/09 INNKALLING OG SAKLISTE

Forslag til vedtak:

Fakultetsrådet, Det humanistiske fakultet, godkjenner innkalling og sakliste.

FR-HUM sak 19/09 REFERAT FRA FAKULTETSRÅDETS MØTE

- Referat fra møte den 26.05.09.

Forslag til vedtak:

Fakultetsrådet, Det humanistiske fakultet, godkjenner referatet fra møtet den 26.05.09.

FR-HUM sak 20/09 NY STUDIEPLAN – ADJUNKT- OG LEKTORUTDANNING I HUMANISTISKE FAG

Vedlegg: Søknad om adjunkt- og lektorprogram i humanistiske fag ved IKS
Studieplan og modell for adjunkt- og lektorprogrammet
Økonomisk analyse av kostnader ved nytt lektorprogram

FR-HUM sak 21/09 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

Orientering fra dekanen/fakultetsdirektøren:

Oppdrag fra universitetsdirektøren av 17.06.09: Balansert omstilling for vekst
Foreløpige opptakstall pr.6. august 2009

Forslag til vedtak:

Fakultetsrådet, Det humanistiske fakultet, tar referat- og orienteringssakene til orientering.

FR-HUM sak 22/09 EVENTUELT

Tor Hauken
Dekan

Marianne Trå (sign.)
sekretær

REFERAT FRA MØTE I FAKULTETSRÅDET - DET HUMANISTISKE FAKULTET
TIRSDAG 26. MAI 2009, KL. 12.15 – 14.35 i møterom A-214 Hagbard Line-huset, møte
02/09

Til stede:	Tor Hauken, dekan, leder av fakultetsrådet <i>Faglige representanter:</i> Jorunn Thortveit, vara IMD David Wagner, IKS Anne Nevøy, vara IAS Kirsten Måsvær, vara IFU Gaute Auestad, SAF Ragnar Thygesen, SLF <i>Administrativ representant:</i> Dag Husebø <i>Ekstern representant:</i> Sølvi Ona Gjul
Forfall:	Dag Jostein Nordaker, IMD Monika Röthle, IFU Gunnar Dyrseth (studentrepresentant) Gro Ingebjørg Helliessen (perm.) Sissel Østrem (IAS) Arnfinn Neverdal (studentrepresentant)
I tillegg møtte:	Odd Folke Topland, fakultetsdirektør Leif-Inge Tjelta, prodekan for undervisning Elin Thuen, prodekan for forskning Marie Smith-Solbakken, instituttleder IKS Jens T. Larsen, instituttleder IMD Birgitte Tysdal, kontorsjef IAS (tom. Sak 09/09) Olav Kylland, kontorsjef IFU Fredrik Skår, kontorsjef (tom. sak 11/09) Trym N. Holbek, internasjonal koordinator (tom. sak 11/09) Stig Selmer-Anderssen, kvalitetskoordinator (sak 12/09) Synnøva Drange, økonomi (fra sak 13/09) Marianne Trå, sekretær

FR-HUM sak 07/09	INNKALLING OG SAKLISTE
FR-HUM sak 08/09	REFERAT FRA FAKULTETSRÅDETS MØTE
FR-HUM sak 09/09	NY LÆRERUTDANNING – STATUS FOR ARBEIDET
FR-HUM sak 10/09	ORIENTERING OM EMNE- OG PROGRAMREVISJON 2009/10
FR-HUM sak 11/09	INTERNASJONAL REKRUTTERINGSBROSJYRE
FR-HUM sak 12/09	RULLERT HANDLINGSPLAN FOR FAKULTETET 2009-11
FR-HUM sak 13/09	OMSTILLINGSRAPPORT – Det humanistiske fakultet
FR-HUM sak 14/09	REGNSKAP 2009 – 1. TERTIAL
FR-HUM sak 15/09	MØTEPLAN høsten 2009/våren 2010
FR-HUM sak 16/09	REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
FR-HUM sak 17/09	EVENTUELT

FR-HUM sak 07/09 INNKALLING OG SAKLISTE

Kirsten Måsvær er valgt til vararepresentant fra Institutt for førskolelærerutdanning siden sist.

Vedtak:

Fakultetsrådet, Det humanistiske fakultet, godkjenner innkalling og sakliste. Det var ingen saker under eventuelt.

FR-HUM sak 08/09 REFERAT FRA FAKULTETSRÅDETS MØTE

- Referat fra møte den 03.03.09.

Vedtak:

Fakultetsrådet, Det humanistiske fakultet, godkjenner referatet fra møtet den 03.03.09.

FR-HUM sak 09/09 NY LÆRERUTDANNING – STATUS FOR ARBEIDET

Vedlegg:

- Saksframlegg fra Fredrik Skår av 18.05.09.
- Notat om lærerutdanning – til høring, datert 19.05.09.
- Brev fra Kunnskapsdepartementet av 21.10.08.

Tilråding:

Fakultetsrådet tar saken om status for arbeidet med ny lærerutdanning til orientering og ber om at innspill i møtet tas videre i arbeidet med notatet og ny lærerutdanning. Fakultetsrådet ber om at prosessen blir åpen og involverer aktuelle fagmiljø.

FR-HUM sak 10/09 ORIENTERING OM EMNE- OG PROGRAMREVISJON 2009/10

Vedlegg:

- Notat fra kontorsjef Fredrik Skår av 18.05.09.
- Notat fra dekanen til instituttene av 06.12.08.
- Brev fra Kunnskapsdepartementet av 23.03.09.
- Dekanvedtak revisjon emne- og programporteføljen, datert 13. 05.09.

Tilråding:

Fakultetsrådet tar saken om emne- og programrevisjonen for Det humanistiske fakultet for studieåret 2009/2010 til orientering.

FR-HUM sak 11/09 INTERNASJONAL REKRUTTERINGSBROSJYRE

Vedlegg:

- Notat fra Trym N. Holbek av 15.05.09.

Tilråding:

Fakultetsrådet råder dekanen til å fokusere sterkere på internasjonalisering av studier ved å innføre tilrettelagte utvekslingstilbud og faglig veiledning som kriterium for godkjenning av nye studieprogram ved fakultetet.

FR-HUM sak 12/09 RULLERT HANDLINGSPLAN FOR FAKULTETET 2009-11

Vedlegg:

- Notat fra Stig A Selmer-Anderssen av 19.05.09
- «Handlingsplan 2009-2011 Det humanistiske fakultet Versjon 29.04.2009»

Det ble fremmet to alternative forslag til vedtak fra Anne Nevøy:

Forslag 1:

Til pkt. 2, s.4 (i handlingsplanen): Faglig prioritering og fokusering av det humanvitenskapelige og det estetiske området ved å utvikle programporteføljen:

- Utredning/utvikling (2009) og gjennomføring (resten av perioden) av spesialiseringsretninger i masterprogrammet i spesialpedagogikk

Endres til:

- Utredning/utvikling (2009) av masterprogrammet i spesialpedagogikk innenfor en utdanningsvitenskapelig ramme hvor spesialisering og bredde integreres. Iverksettes fra 2010.

Forslag 1 ble ikke realitetsbehandlet fordi handlingsplanen allerede er oversendt til UiS-styret for behandling og ikke var lagt fram til behandling i dette møtet.

Forslag 2: endringer til framlagt forslag til tilråding:

Fakultetsrådet tar fakultetets handlingsplan til orientering og ber om at dekanen innarbeider merknader og kommentarer som framkom i møtet i kommende revisjon av planen.

Forslag 2 ble enstemmig vedtatt.

Tilråding:

Fakultetsrådet tar fakultetets handlingsplan til orientering og ber om at dekanen innarbeider merknader og kommentarer som framkom i møtet i kommende revisjon av planen.

Fakultetsrådet stiller seg positivt til å kunne utøve sitt mandat mer aktivt i en løpende revisjonsprosess.

FR-HUM sak 13/09 OMSTILLINGSRAPPORT – Det humanistiske fakultet

Vedlegg:

- Saksnotat fra Synnøva Drange av 19.05.09.
- Rapport omstillingsprosjektet ved Det humanistiske fakultet av 30.04.09.
- Økonomisk analyse av IMD (rapport, presentasjon og presisering i epost).

Tilråding:

Fakultetsrådet tar den framlagte Omstillingstrapporten til orientering.

FR-HUM sak 14/09 REGNSKAP 2009 – 1. TERTIAL

Vedlegg:

- Notat fra dekanen og fakultetsdirektøren av 22.05.09.

Følgende tilleggsforslag fra Anne Nevøy ble enstemmig vedtatt:

Fakultetsrådet ber om at det blir satt i gang en dialog med institutt og senter om prioriteringer og at dette blir lagt fram for Fakultetsrådet.

Tilråding:

Fakultetsrådet tar det framlagte regnskapet til orientering.

Fakultetsrådet ser med bekymring på den økonomiske utviklingen

ved fakultetet og er opptatt av hva som kan gjøres for å hindre at studiekvaliteten og FoU-aktiviteten blir skadelidende.

Fakultetsrådet ber om at det blir satt i gang en dialog med institutt og senter om prioriteringer og at dette blir lagt fram for fakultetsrådet.

FR-HUM sak 15/09 MØTEPLAN høsten 2009/våren 2010

Vedlegg:

- Notat med forslag til møteplan, datert 15.05.09.

Vedtak:

HØSTEN 2009:

- Torsdag 13. august
- Tirsdag 29. september
- Tirsdag 27. oktober - Reservemøte (kun hvis saker)
- Tirsdag 8. desember

VÅREN 2010:

- (Ev. ekstramøte i januar - Høring rammeplaner for ny lærerutdanning)
- Tirsdag 2. mars
- Tirsdag 27. april - Reservemøte (kun hvis saker)
- Tirsdag 8. juni

Alle møtedager: kl. 12.15 – 14.00

FR-HUM sak 16/09 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

a) Orientering fra dekanen/fakultetsdirektøren:

1. Prodekanenes arbeidsoppgaver

Vedlegg:

- Stillingsbeskrivelse prodekan for forskning.
- Arbeidsoppgaver prodekan for undervisning.

2. Søkertall - status

3. Arbeidet med læringslab

4. Ny instituttleder IFU - orientering om prosessen

5. Videreutdanning for lærere "Kompetanse for kvalitet":

Lesing (30 sp), Kroppsøving/idrett (30 sp), Mat og helse (30 sp).

6. Revidert nasjonalbudsjett

7. Arbeidet med nye regler for betaling av EVU-arbeid.

8. Ad. NOKUTs reakredittering – vellykket institusjonsbesøk.

b) Rogaland som utdanningsregion – konferanse 10.09.09

Vedlegg:

- Program for dialogkonferanse og workshop (Påmeldingsfrist: seinest 01.09.09, se nettsidene: www.uis.no/nyheter/article15201-12.html)

Vedtak:

Fakultetsrådet, Det humanistiske fakultet, tar referat- og orienteringssakene til orientering.

FR-HUM sak 17/09 EVENTUELT

Det var ingen saker under eventuelt.

Tor Hauken
dekan

Marianne Trå
sekretær

Til Fakultetsrådet

**FR-HUM sak 20/09 SØKNAD OM ADJUNKT- OG LEKTORPROGRAM I
HUMANISTISKE FAG VED INSTITUTT FOR KULTUR- OG
SPRÅKVITENSKAP**

Vedlegg:

Søknad om adjunkt- og lektorprogram i humanistiske fag ved IKS
Studieplan
Modell for adjunkt- og lektorprogrammet
Økonomisk analyse av kostnader ved nytt lektorprogram

Vi viser til fakultetets handlingsplan for 2009-2011, der følgende hovedmål for utvikling av studieporteføljen er:

"Gjennom nyskaping og utvikling tilpasses studieporteføljen, det enkelte program og emne, og det samlede læringsmiljø til det nye verdigrunnlag og de nye strategier for perioden 2009-2020, samt til endringene i samfunnet og de uttrykte samfunnsbehov, på en slik måte at de humanistiske fagenes rolle, egenart og attraksjon tydeliggjøres.

Hovedmålet nås gjennom følgende resultatmål:

1. Faglig prioritering og fokusering av det utdanningsvitenskapelige området gjennom:

a. Organisering gjennom fire bærende utdanningsvitenskapelige programmer.

Førskolelærerutdanning – revideres/utvikles i etterkant av NOKUTs evaluering av utdanningen. Se resultatmål 3.c.

Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn: Nyutvikles i tråd med stortings- og departementsvedtak. Omleggingen vil være et dominerende arbeid i perioden, og krever kvalitative og kvantitative endringer i eksisterende fag og emner så vel som utvikling av nye. Dette vil være en klar utfordring i forhold til kompetanse og økonomi, selv når den bebudede finansiering av omleggingen medtas.

Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn: Nyutvikles i tråd med stortings- og departementsvedtak.

Lektorprogram: Nyutvikles i tråd med godkjente planer.

Fakultetet vil utrede, utvikle og implementere lektorprogram ved Institutt for kultur og språkvitenskap. Omleggingen bidrar til hovedmålet ved å:

- a) avhjelpe regionens klart uttalte og presserende behov for lærerkrefter spesielt i videregående utdanning,
- b) øke andelen programstudenter ved IKS

- c) stimulere fag som har høg samfunnsinteresse men lav søkning
- d) sørge for gjennomstrømning og produksjon ved fakultetet. ”

Institutt for kultur- og språkvitenskap har utarbeidet studieplan for integrert lektorprogram som omfatter store deler av instituttets emne- og programportefølje. Dette gjøres som en oppfølging av Handlingsplan for Det humanistiske fakultet referert overfor. De søker nå dekan om godkjenning av programmet. Gitt fakultetets godkjenning, skal søknad oversendes Utdanningsutvalget innen 20. august 2009 for godkjenning av studieplan og etablering av studieprogrammet. Tidligste oppstart for adjunkt- og lektorprogrammet er høstsemesteret 2010.

Saken ble også tatt opp i universitetsledelsens styringsdialog med fakultetet 12. november 2008, og vi fikk her signaler om at lektorprogrammet var i tråd med ledelsens prioriteringer.

Videre vedtok utdanningsutvalget i sitt møte samme dag å godkjenne fakultetets omstrukturering av bachelorprogrammene på IKS. Vedtaket innebar i realiteten godkjenning av første byggetrinn for et lektorprogram. Den nye bachelorstrukturen er gjeldende fra høstsemesteret 2009.

Fakultetet søkte den 24.11.08 rektor om utredningstillatelse for lektorprogrammet, noe som ble innvilget. Innvilget utredningstillatelse satte fart på studieplanarbeidet. Emnene i studieprogrammet er identiske med eksisterende emneportefølje, med ett unntak: *Ex.paed*. Dette emnet utgjør de første 10 studiepoengene av de obligatorisk 30 studiepoengene pedagogikk som kreves i rammeplanen for PPU. *Ex.paed* innebærer bl.a. observasjonspraksis, noe som begrunnes med behovet for å få studentene et tidlig innblikk i lærergjerningen.

En emneoversikt over emner som er tenkt inn som en del av programmet er vedlagt saken. Alle emner er revidert våren 2009 og inneholder læringsutbyttebeskrivelser i henhold til dekanens føringer. Studieplanen inneholder også overordnede læringsmål for programmet.

Instituttet tar i utredningen høyde for inkludering av universitetets øvrige studietilbud rettet mot skoleverket, både innenfor teknisk-naturvitenskapelige og samfunnsvitenskapelige fag. Det er også etablert et nært samarbeid med Rogaland Fylkeskommune som har signalisert at de i kommende år har stort behov for kvalifiserte lærerkrefter til videregående skole. Samarbeidsavtale er vedlagt saken.

For beskrivelse av studiets struktur og innhold vises det til vedlagte oversendelse fra instituttet datert 6. august 2009. Søknaden fra instituttet omtaler også faglige, økonomiske og strukturelle konsekvenser av omleggingen.

Studieplanen ble behandlet i instituttråd torsdag 6. august d.å. De vedtok følgende tilråing til instituttleder:

Instituttrådet anbefaler at søknaden om oppretting av et adjunkt- og lektorprogram i humanistiske fag oversendes til Det humanistiske fakultet for videre behandling i fakultetsrådet torsdag 13. august, men med noen tilføyelser. Det instituttrådet ber om, er at det legges til et avsnitt i søknaden som understreker mulighetene for videreutvikling og for samordning mellom ulike fag og emner. Det er også viktig å være konsekvent mht. hvilke fordypninger som presenteres i emneoversikten.

Instituttleder har innarbeidet nevnte endringer, og oversender søknaden til fakultetet for behandling.

Fakultetet er pålagt å vurdere opprettholdelse, samkjøring, størrelse, økonomi i foreliggende studieprogram. De samme momenter vil gi like klare føringer for nye programmer. At IKS har bygd sammen bachelor, master og PPU til et bærekraftig lektorprogram er et resultat av dette. Omlegging til 5-årig lektorprogram innebærer en effektivisering av dagens lektorutdanning som består av mastergrad med PPU som et 6. år. En slik nedkutting av

studietiden innebærer en effektivisering for studentene, noe som vil gjøre programmet mer attraktivt. Det vil også gi instituttet bedre oversikt over sine studenter.

Etablering av et stort studieprogram kan ha store konsekvenser for studenttilstrømming, økonomi og administrasjon av studieporteføljen. Dekanen ønsker derfor at fakultetsrådet drøfter søknaden i forhold til følgende problemstillinger:

- a. Er mulighetene for fleksibilitet store nok i forhold til erfart studentatferd? Er det tilstrekkelig med veier inn i og ut av studiet i ulike studieår?

Det er reist spørsmål om hvordan studenter som starter sitt studieløp med et årsstudium kan innpasses i adjunkt- og lektorprogrammet. Dette bunner i erfaringer med studentenes atferd som i mange tilfeller innebærer at de ikke har bestemt seg for studieprogram det første året de studerer. Det er derfor blitt påpekt at en mer tjenlig modell vil være å bygge studiet på kronologisk organiserte årsheter og fordypninger.

På den ene side må man ta hensyn til disse studentene ved å tilby muligheter for innpassing, men på den annen side er det ønskelig å få flest mulig studenter til å forplikte seg til hele studieprogrammer.

Instituttet viser til at det er mulig å innpasse avlagt eksamen i årsstudium både som bredde- og dybdefag. Dette vil imidlertid innebære visse justeringer som beskrevet i instituttets søknad. Det er en rekke veier både inn i og ut av studiet. Man vil kunne fullføre en bachelorgrad på 3 år, jfr vedtatt bachelorstruktur. Det er også mulig å få bachelorgrad + PPU og dermed adjunktkompetanse etter 4 år.

Vi må ha som mål å ivareta også potensielle studenter med alternative veier inn i studieprogrammet. Spørsmålet er om foreliggende studieplan i tilstrekkelig grad tilfredsstiller slike krav til fleksibilitet.

- b. Hvordan vil et lektorprogram i regi av IKS påvirke utvikling av integrerte lærerutdanningsløp (5. til 10. skoleår) på HF, jfr. Strategiplanen?

Arbeidet med ny rammeplan for grunnskolelærerutdanning er ventet fullført våren 2010. Det er åpenbart at foreliggende forslag til studieplan for adjunkt- og lektorprogrammet i større eller mindre grad vil tangere kommende ramme- og læreplaner for 5. til 10. skoletrinn og videre læreplaner. Det er grunnet vår økonomiske situasjon av avgjørende betydning at fakultetet samordner tilbudet for skoletrinnene 5 til 10 i størst mulig grad. Dette arbeidet ble påbegynt våren 2009 og må intensiveres inneværende studieår. Det er heller ikke avgjort fra Kunnskapsdepartementets side om UiS får anledning til å lage grunnskolelærerutdanning for både 1- 7. skoletrinn og 5. til 10. skoletrinn. Dette antas å bli avgjort i september 2009.

- c. Økonomiske konsekvenser.

Her vises det til vedlagte vurderinger fra henholdsvis instituttet og fakultetet. Det er en forutsetning at årsstudiene fremdeles skal være en bærebjelke på inntektssiden, og at det vedtas opptaksrammer for disse også for 2010.

Alle kommende endringer i studieporteføljen jfr. handlingsplanen nødvendiggjør en grundig gjennomgang av opptaksrammene tilknyttet de ulike lærerutdanningsprogrammene slik at disse kan få en dimensjonering tilpasset behovet og den økonomiske situasjonen. Forslag til opptaksrammer vil bli oversendt fakultetet primo september, og vi vil komme tilbake til dette da.

Saken legges frem for fakultetsrådet for diskusjon og tilråing.

Stavanger 6. august 2009

Tor Hauken
Dekan

Odd Folke Topland
fakultetsdirektør

Saksbehandler:
Fredrik Skår, kontorsjef fag- og studiesaker

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Utdanningsdirektør Kristofer Henrichsen
Universitetet i Stavanger

4036 Stavanger

Stavanger 02.06.09

Planlagt lektorprogram

Den 26. mai i år undertegnet opplæringsavdelingen i Rogaland fylkeskommune og Det humanistiske fakultet ved Universitetet i Stavanger en samarbeidsavtale som blant annet inneholder punktet:

1.1 Etablere utdanningsprogram for lektorer

Rogaland fylkeskommune har behov for lektorer både til yrkesfaglige og studieforberevende utdanningsprogrammer. Det humanistiske fakultet ved UiS vil fra høsten 2010 tilby et utdanningsprogram for lektorer. Egen avtale om praksissamarbeid vil bli utformet i forbindelse med programmet.

I de kommende år vil vi ha behov for lektorer med undervisningskompetanse i allmenne fag som engelsk, norsk, tysk, fransk, spansk, historie, religion, matematikk, fysikk, kjemi, biologi og økonomi.

For oss er det viktig at realfag også blir innlemmet i lektorprogrammet så snart som mulig, da vi mener at lektorer med fagkombinasjoner på tvers av det tradisjonelle vil være et godt tilskudd til lærerstabene i de videregående skolene.

I tillegg har vi behov for lektorer med undervisningskompetanse i yrkesfaglige studieprogram, og ville gjerne sett at lektorprogrammet gir mulighet for å innlemme studenter med relevante fagkombinasjoner også for disse programmene.

Vi vil gjerne gjennom denne henvendelsen gjenta at fylkeskommunen har et meget stort behov lektorer og trenger hjelp fra UiS til å dekke lektorbehovet. Vi ønsker å få informasjon om hvor langt utviklingen av lektorprogrammet er kommet.

Med hilsen

Magne Nesvik
fylkesdirektør

Kopi:
Dekan Tor Hauken,
Instituttleder Marie Smith-Solbakken

Søknad om opprettelse av adjunkt- og lektorprogram i humanistiske fag

Bakgrunn

I forbindelse med statsbudsjettarbeidet for 2009 er det kommet signaler om at gjennomførte studieprogram skal utgjøre en del av undervisningskomponenten i de statlige tildelingene til høyere utdanning.

Det er lang tradisjon ved Universitetet i Stavanger for utdanning av adjunkter og lektorer til videregående skole og grunnskolen. IKS har siden 2002 uteksaminert mer enn 100 mastergradsstudenter. Gjennom PPU-studiet har IKS forsynt regionen med ca 100 adjunkter/lektorer/faglærere årlig. IKS har organisert studieprogramma sine i flere bachelorprogram, årsstudiumprogram, masterprogram og PPU. De to mest vellykka programma har vært master og PPU. Slik bachelorprogrammene har vært organisert til nå, har de ikke fungert, verken med hensyn til faglig oppbygging eller progresjon, noe som har medført at studentene ikke har fullført studieprogrammet, og dermed medført lav gjennomstrømming på bachelornivå. På samme måte har dette gjort seg gjeldende for årsstudiene.

Gjennom en analyse av studentatferden ved IKS, har man kommet fram til at studentene først og fremst tar enkeltemner. Siden mister vi dem til andre utdanningsinstitusjoner – som dermed får flere fullførte programstudenter – den mest kritiske fasen er i overgangen mellom andre og tredje studieår. IKS har som sitt fremste mål i handlingsplanen for 2009-11 å øke studentgjennomstrømminga. Et virkemiddel som både et samla institutt, fakultet, studieadministrasjon og utdanningsutvalg har gått inn for, og som også gjorde seg gjeldende i tilbakemelding instituttstyrer fikk fra rektoratet i styringsdialogen, er å etablere integrerte studieprogram som reflekterer markedets behov.

Høsten 2008 blei ny bachelorstruktur vedtatt i utdanningsutvalget. Denne danner grunnlaget i lektorprogrammet og bygger det faglige innholdet videre sammen med master og PPU, slik at det totalt framstår som et helhetlig femårig studieprogram. Vi har som mål å beholde våre studenter i fem år, og at de gjennomfører studieløpet på normert tid. Slik vår forslag til lektorprogram framstår, lar dette seg gjennomføre på en forutsigbar måte. Likevel kan studenter som ikke ser seg i stand til å skrive masteroppgave, avslutte studiet etter fire år, og ha fullverdig utdanning som adjunkt med undervisningskompetanse i to fag. Parallelt med dette kan vi ivareta behovet for ordinær PPU- og masterutdanning for studenter som allerede har avlagt sin bachelorgrad, både fra UiS og fra andre utdanningsinstitusjoner.

De tre masterprogramma ved IKS blei utvikla i samsvar med klare krav fra først departementet og siden NOKUT om at det skulle etableres spesialiseringer som ikke kopierte eksisterende fag ved andre universiteter. I samsvar med oppfatninger om nasjonal arbeidsdeling og en klar trend ved mange universiteter og høyskoler (spesielt i humanistiske fag UiTø, HiSt, HiVolda, UiB, UiO, HiVestfold, UiA) ble det derfor lagt vekt på spesialiseringer i samsvar med et av de viktigste satsningsområder ved HUM-fakultetet, nemlig lesing. Lesevitenskap og Literacy Studies har således også modul som gir innføring i diagnostisering og analyse av lesevaner, og innfører selvsagt i ulike former for leseforskning i Norden og den engelskspråklige verden, samtidig som det arbeides mye med skriving, framlegging og språklige og analytiske ferdigheter. Historiedidaktikk legger spesielt

vekt på aktuell bruk av historiekunnskap og historiske overleveringer. Dette gjør at disse tre mastergradsstudiene allerede er utvikla sterkt i praktisk retning, og mange av kandidatene har skrevet masteravhandling om undervisnings- og skolerelaterte emner. Våre kandidater har vært meget godt mottatt i skolen alle steder og både rådgivere, rektorer og andre har uttalt seg positivt. Det har vært enkelt å omarbeide rammene for studieplanene for disse masterstudiene slik at de danner ei naturlig videreføring av bachelornivået og avslutning av lektorstudiet. Vi satser selvfølgelig på å opprettholde den klare praktiske profilen i masterstudiene, samtidig som mulighetene holdes åpne for mer teoretiske studieemner. I og med at vi har arbeidd med masternivået siden Lesevitenskap ble oppretta som masterstudium i 2002, kan vi trygt si at vi nå har 7 års erfaring med lektorutdanning bak oss, og er godt rusta for å få en samla plan for femårige studier for alle instituttets fagområder på sikt.

I det videre arbeidet med lektorprogrammet vil det være viktig å legge vekt på så stor grad av integrering som mulig, der metodologiske og fagdidaktiske moduler på masternivå kan tilpasses for alle de tre eksisterende mastergradene, og der en også legger vekt på at studenter med passende fagkombinasjoner fra bachelornivået kan "vandre" mellom fagene, slik at en får kombinasjonsløsninger i masteravhandlingen. Dette vil også gjøre det lettere å integrere religionsstudier og fremmedspråka tysk, fransk og spansk i modellen, slik at vi ser for oss etter en tid å kunne videreføre studenter i disse fagene også til masternivået og dermed lektorutdanning. Dette må imidlertid være helt avhengig av om rekrutteringen på lavere grad (bachelor) er god nok, og om inntektene av lektorprogrammet svarer til forventningene. Det kan likevel nevnes at instituttet er kommet langt med to ulike planprosesser som etter hvert kan få sin forløsning gjennom lektorprogrammet: Fellesmodul på fordypningsnivå i bachelor mellom spansk, tysk og fransk, og fellesmoduler og -opplegg for masternivået mellom de eksisterende mastergrader og religionsstudier. Ingen av disse planene forutsetter nye utgifter eller ressurstilgang, men baserer seg på eksisterende personell og infrastruktur. Eventuell økning i studenttallet ved slike tiltak vil derfor bli å regne som rene inntekter. Instituttet utsetter implementering av slike planer inntil vi har høsta erfaringer med lektorprogrammet i sin nåværende form i dette forslaget.

Oppsummert bygger lektorprogrammet på den allerede etablerte studieporteføljen ved IKS. Dette medfører at studentene som tidligere måtte bruke seks år på ei lektorutdanning, nå kan gjøre studiet unna på fem år. Slik utdanning har vært inkludert i studieprogramporteføljen ved UiO, UiB, NTNU i flere år – NTNU har nå ført ut to fulle kull med lektorer etter en slik modell, det vil si at de har hatt dette tilbudet i 6 år. UiS har nå utvikla mulighet for å gi et tilsvarende tilbud til studenter i vår region.

Modell for adjunkt- og lektorprogrammet

(hver celle utgjør 10 studiepoeng)

	Høst			Vår		
5. studieår	Fag 1 300	Fag 1 300	Fag 1 300	Fag 1 300	Fag 1 300	Fag 1 300
4. studieår	Fag 1 300	Fag 1 300	Fagdidaktikk fag 1	Fag 1 300	Fagdidaktikk fag 2	Fag 1 300
3. studieår	Fag 2 100	Pedagogisk forsknings- og utviklingsoppgave	Fag 1 200	Skole og samfunn	Fag 1 200 (20 sp)	
2. studieår	Fag 1 100	Fag 2 100	Fag 2 100	Fag 2 100 m/	Fag 1 100 m/	Fag 1 100
				5 poeng fagdidaktikk	5 poeng fagdidaktikk	
1. studieår	Ex paed	Fag 1 100	Fag 1 100	Ex phil	Fag 2 100	Fag 2 100

Behov for lektorprogrammet

Lektorprogram, også kalt integrert adjunkt- og lektorutdanning, er et forholdsvis nytt studieløp. I løpet av de siste åra har de "gamle" universiteta stort sett gjort gode erfaringer med slike tilbud. Særlig NTNU har gjort suksess med programmet, de har integrert både realfag, samfunnsvitenskaplige fag og humanistiske fag i sin portefølje. Vår modell har flere likhetstrekk med NTNU.

Gjennom hele forrige studieår har IKS hatt jevnlig møter med Rogaland fylkeskommune, hvor ett av temaene har vært utvikling av lektorprogram. I løpet av de neste 10 åra vil RFK ha behov for ca 100 nye lektorer hvert år for å dekke undervisningsbehovet i de videregående skolene. Som et resultat av disse møtene har UiS, representert ved Humanistisk fakultet, inngått en samarbeidsavtale med Rogaland fylkeskommune hvor blant annet utvikling av lektorprogram inngår.

Fylkesdirektøren for opplæring, Magne Nesvik, og seksjonssjefen for opplæring i skole, Joar Loland, har flere ganger uttrykt ønske om at lektorprogrammet også gjør det mulig å få lektorer med undervisningskompetanse i utradisjonelle fagkombinasjoner. Dette har IKS tatt på alvor ved å invitere Samfunnsvitenskaplig fakultet og Teknisk- naturvitenskaplig fakultet til et samarbeid om det faglige innholdet i utdanningsløpet. I første omgang er det tenkt at lektorprogramstudentene kan ta breddefaget sitt ved et annet fakultet, men mulighetene for at dybdefaget legges til et av de andre fakulteta, kan også utredes i samarbeid med dem.

IKS har også vært med på ett dialogmøte med hvert av utdanningsnettverka (bestående av kommunene i fylket) som Utdanningsregion Rogaland har stått for. Også fra kommunene rundt om i fylket blei det opplyst at læremangelen er stor. I løpet av diskusjonen om lektorprogrammet sa skoleeierne som var representerte på disse møtene, seg svært interesserte i at lektorprogrammet snarest mulig kommer i gang og begrunna dette med at grunnskolen har behov for lærerpersonale med faglig tyngde.

UiS har inngått en samarbeidsavtale med UiA – som et resultat av denne avtalen har IKS sammen med UiA gjennomført studium i ex.phil og ex.fac på Lesbos sommeren 2009. Det er også innleda samtaler om utveksling av studieelementer i humanistiske fag på bachelor og masternivå, slik at vi til sammen kan ha et breiere studietilbud. Rent konkret føres det samtaler mellom fagmiljøa ved UiA og UiS om hvordan man skal organisere et felles undervisningsløp på 6 x 10 studiepoeng i spansk. Lignende samarbeid vurderes også å gjøres gjeldende for de øvrige fremmedspråka.

Faglig progresjon

Lektorprogrammet er sammensatt av bachelor og master med integrert PPU, slik at studenter som avslutter etter fire år er kvalifiserte til å undervise som adjunkter i grunnskole (5.-10.) og videregående skole. Studenter som velger å fullføre hele løpet, blir derimot lektorer med undervisningskompetanse på de samme nivå. I tillegg til dette kan gjennomført lektorprogram kvalifisere for forskerutdanning (PhD) i Lesevitenskap.

Den 2-årige masteren bygger på tre års bachelorutdanning som allerede er fastsatt av Utdanningsutvalget. Det er allment kjent at bacheloren utgjør de første tre åra i et lektorprogram. Alle fagmiljø som leverer emner i bacheloren har i løpet av det siste året planlagt fagkomponentene i henhold til kvalitetsreformens pålegg om fastsetting av læringsutbytte. Dette har medført at studieprogramma nå framstår med en målretta studieprogresjon, slik at studentene i løpet av studiet gradvis nærmer seg det vi kan kalle ei vitenskaplig tilnærming til faget. Fordypningsmoduler i bacheloren er derfor en forberedelse til den utforskinga som masterstudiet representerer. Ofte blir denne sida ved studiet underkommunisert, siden man legger så stor vekt på volumet av kunnskaper som skal tilegnes, mens selve håndverket, den vitenskaplige tilnærminga, forsvinner litt i mengden av bøker, teorier og perspektiv som man må forholde seg til. Vi prioriterer dermed kvaliteten ved det som blir gjort framfor kvantiteten. Det er nødvendig å skaffe seg god oversikt og innsikt viss den aktuelle utforskinga i masteroppgaven skal bære frukter.

Det å lære vil her si at studentene finner ut noe som det ikke fins opplagte svar på. En masteroppgave på 60 poeng skal være et sjølstendig, vitenskaplig arbeid som er blitt utvikla i nær kontakt med veileder, og med kommentarer og innspill frå medstudenter på skrive- eller arbeidsseminar. Dette innebærer en forestilling om at både læring og forskning ikke lenger kan betraktes som en solipsistisk aktivitet, helt avsondra fra samfunnet og det sosiale livet, men derimot en virksomhet som på konkret vis utfolder seg i et sosialt rom. Kontakten med andre ressurspersoner, både medstudenter og forskare, er helt avgjørende for det resultatet som kommer ut den i andre enden. Lektorprogrammet gir dermed ei dobbel kvalifisering, både som lærer i skolen og som grunnlag for videre forskerutdanning.

Innpassing av emner i lektorprogrammet

Under forutsetning av at emnene ikke overlapper hverandre, kan studenter søke innpassing for tidligere beståtte emner i lektorprogrammet. Dette gjelder alle emner som inngår i programmet, så sant emnene kan settes sammen til en enhet som minst utgjør 60 studiepoeng i ett fagområde.

Det er mulig å innpasse et helt årsstudium (fortrinnsvis et skolefag) i lektorprogrammet, helst som breddefag. Bachelorforskrifta sier at studentene skal ha ett fag med 60, ett fag med 80/90 studiepoeng, samt ex.phil og ex.fac. Slik er det naturligvis også i lektorprogrammet, i og med at det er sammensatt av bachelor, master og PPU. Et årsstudium kan erstatte de 60 studiepoenga i breddefaget. Fordi studentene da ikke har fått de 5 studiepoenga med

fagdidaktikk som inngår i ett av emnene på grunnnivå i breddefaget sitt, må fagdidaktikkemnet i breddefaget (4. studieår) da utvides til 15 studiepoeng, på samme måte som emnet vil gjennomføres for ordinære PPU-studenter. Dette gjøres ved at studentene følger samme undervisning som studentene på lektorprogram- og PPU-studenter, men den obligatoriske individuelle oppgaven blir gjort noe mer omfattende for disse studentene, enn for dem som følger ordinært lektorprogram.

Ønsker likevel studenten å innpasse årsstudiet sitt som dybdefag, er dette også mulig. Studenten får da uttelling for 50 av årsstudiets 60 studiepoeng i programmet, fordi han/hun likevel må ta 30 studiepoeng på fordypningsnivå. Innpassingene er illustrert i modellene under:

Lektorprogram med årsstudiet som breddefag (fag 2):

(hver celle utgjør 10 sp)

	høst			vår		
5. studie-år	Masteroppgave (60 sp)					
4. studie-år	Fag 1 300-nivå	Fag 1 300-nivå	Fagdidaktikk fag 1	Fag 1 300-nivå	Fagdidaktikk fag 2 (NB: 15 sp)	Fag 1 300-nivå
3. studie-år	Fag 1 100-nivå	Pedagogisk forsknings- og utviklingsoppgave	Fag 1 200-nivå	Skole og samfunn	Fag 1 200-nivå (20 sp)	
2. studie-år	Ex paed	Fag 1 100-nivå	Fag 1 100-nivå	Ex phil	Fag 1 100-nivå m/fagdid.	Fag 1 100-nivå
1. studie-år	Fag 2 100-nivå	Fag 2 100-nivå	Fag 2 100-nivå	Fag 2 100-nivå	Fag 2 100-nivå	Fag 2 100-nivå

Etter denne modellen kan studenten gjennomføre studiet på normert tid, men må gjøre regning med å ta 35 studiepoeng i vårsemesteret i 4. studieår.

Lektorprogram med årsstudiet som fordypningsfag (fag 1):

(hver celle utgjør 10 sp)

	høst			vår		
5. studie-år	Masteroppgave (60 sp)					
4. studie-år	Fag 1 300-nivå	Fag 1 300-nivå	Fagdidaktikk fag 1 (NB: 15 sp)	Fag 1 300-nivå	Fagdidaktikk fag 2	Fag 1 300-nivå
3. studie-år	Fag 2 100-nivå	Pedagogisk forsknings- og utviklingsoppgave	Fag 1 200-nivå	Fag 2 100-nivå	Fag 1 200-nivå (20sp)	Fag 1 200-nivå (20sp)
				Skole og samfunn		
2. studie-år	Ex paed	Fag 2 100-nivå	Fag 2 100-nivå	Ex phil	Fag 2 100-nivå	Fag 2 100-nivå
1. studie-år	Fag 1 100-nivå	Fag 1 100-nivå	Fag 1 100-nivå	Fag 1 100-nivå	Fag 1 100-nivå	Fag 1 100-nivå

Her må studenten gjøre et valg: enten kan han/hun ta det siste emnet i breddefaget i tillegg til de 30 studiepoeng som ligger i vårsemesteret i 3. studieår, eller han/hun kan utsette dette emnet vårsemesteret i det 4. studieåret og ta fagdidaktikk i fag 2 etter at masteroppgaven er

ferdig skrevet. Det presiseres at studenten ikke vil få vitnemål før alle emnene i programmet er fullført.

Tilpassing mellom grunnskolelærerutdanning for ungdomstrinnet og lektorprogrammet

Læremeldinga, St. meld nr. 11 (2008-2009), gjør det nødvendig å omstrukturere den nåværende allmennlærerutdanninga til to ulike løp for barne- og ungdomstrinn. I likhet med 18 andre utdanningsinstitusjoner har UiS signalisert at de vil utvikle utdanning for begge utdanningsløp. Hvilke institusjoner som får i oppdrag å utdanne lærere til hvilke nivå i grunnskolen, avgjøres etter planen av Kunnskapsdepartementet i september. Det er ikke avgjort hvorvidt UiS får ett eller begge utdanningsløpa. Det er dermed viktig å sikre at UiS uansett utfall av denne tildelinga har et tilbud om lærerutdanning for alle nivå i skolen. Derfor er det avgjørende at UiS får et enhetlig femårig lektorprogram på plass så snart som mulig.

Både utfordringene og oppgavene som følger en av ei tildeling av utdanningsløp for 5.-10. trinn, dreier seg om å finne hensiktsmessige måter å samordne studieportefølje og ressurser ved HUM på. I denne prosessen vil et allerede etablert lektorprogram styrke UiS' posisjon som tilbydere av emner i ei grunnskolelærerutdanning for ungdomstrinnet.

Ressursbruk

Det er allerede avklart som prinsipp at vi må finne den optimale avveining av kvalitet og økonomisk ressursbruk for de tre utdanningene (1.-7. trinn, 5.-10.trinn og 5.-13. trinn). Derfor må de tre løpene være nært tilpasset hverandre og ideelt fremstå som overlappende.

Bachelor- og mastergradene våre har alltid levert lærere til både ungdomstrinn og videregående skole, etter at studentene har komplettert utdanninga si med PPU. I noen av emnene som nå er planlagt for bachelor og lektorprogram, vil det være mulig å organisere undervisning i "blanda grupper" det vil si med studenter fra både bachelor, lektorprogram og grunnskolelærerutdanning for ungdomsskole.

Lektorprogrammet genererer ingen nye elementer i studieporteføljen. Alle de pedagogiske og fagdidaktiske emnene inngår også i PPU – og undervisninga vil samkjøres mellom de to studentgruppene. Dette gjelder også ex.paed, som altså ikke er et fordyrende element i lektorprogrammet, men inngår som obligatorisk del i PPU-studiet. I alle de øvrige emnene samkjøres undervisninga med henholdsvis bachelor- og masterstudenter.

Rammeplan

Programmet for ungdomstrinnet på grunnskolelærerutdanning vil være styrt av en rammeplan som er under utvikling. KD uttrykker klart at de vil sikre seg en enhetlig struktur for å sikre samarbeid og utveksling mellom de forskjellige institusjonene.

Både grunnskolelærerutdanninga og lektorprogrammet styres etter en rammeplan. Med mindre man i arbeidet med å utvikle rammeplanene for grunnskolelærerutdanninga finner ut at man skal bryte med den formen de eksisterende rammeplanene for lærerutdanningene har, er det ingenting som tyder på at de nye rammeplanene blir så detaljstyrt at det vil bli umulig å jenke grunnskolelærerprogrammet for ungdomsskolen og lektorprogrammet til hverandre på en slik måte at det tas hensyn til kvalitet og ressursbruk innfor de rammene som rammeplanene vil gi for de ulike utdanningsløpa. Rammeplanutvalgets mandat tilsier heller ikke at dette kommer til å by på problemer.

Studiepoengproduksjon og inntektsgrunnlag

Vi må sikre oss at vi får den best mulige økonomiske uttelling gjennom studiepoengproduksjonen innenfor programmene. Dette gjelder spesielt kategoriplassering for studentene på ungdomstrinnet. Hva som blir gjeldende er ikke avklart. Et virkemiddel i denne sammenhengen må være å få studentene plassert i den høyest mulige studentkategori.

Ifølge ”Orientering om forslag til statsbudsjettet 2009 for universiteter og høyskoler” (jf http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/UH/St.prp%201/F_4221_uh_09.pdf s. 23-24) fordeler de studiene som er aktuelle for uttelling i de studieprogramma vi her sammenligner, seg på følgende kategorier:

Kategori D: Humanistiske fag på høyere grads nivå og årsstudium i praktisk pedagogisk utdanning gir 44 000 kroner – Lektorprogrammet inneholder tre 60-studiepoengsenheter i denne kategorien, allmennlærerutdanninga ingen

Kategori E: Allmennlærerutdanning gir 38 000 kroner – Grunnskolelærerutdanninga vil sannsynligvis inneholde fire (femårig utdanningsløp gir fem) 60-studiepoengsenheter i den kategorien, lektorprogrammet ingen

Kategori F Humanistiske fag på lavere grads nivå gir 30 000 kroner – Lektorprogrammet inneholder to 60-poengsenheter i denne kategorien, allmennlærerutdanninga ingen.

I tabellform ser dette slik ut:

Kategori	Lektorprogram	Grunnskolelærerutdanning
D – NOK44 000	3 x NOK44 000 = NOK132 000	0
E – NOK38 000	0	4 (ev 5) x 38 000 = NOK152 000 (ev NOK190 000)
F – NOK30 000	2 x NOK30 000 = 60 000	0
Sum pr student	NOK192 000	NOK152 000 (ev NOK190 000)

Det er ingen grunn til å tro at grunnskolelærerutdanning vil få en høyere sats enn allmennlærerutdanninga har i dag. Det er heller ikke klart hvorvidt departementet tildeler UiS begge grunnskolelærerutdanningene, eller at UiS får lov til å utvikle og sette i verk ei 5-årig grunnskolelærerutdanning. Derimot kan UiS sjøl sette i gang lektorprogrammet, og dermed sikre fakultetet de inntektene det vil gi.

Erfaringene fra NTNU, som har lengst fartstid som tilbydere av integrert lektorutdanning, tilsier at utdanninga er populær – i noen studieretninger måtte søkerne til og med ha høyere poengsum enn til embedsstudiet i psykologi for å få tilbud om studieplass på lektorutdanninga. At vi får fullt så stor effekt, kan vi nok ikke gjøre regning med, men det er grunn til å tro at ei etablering av lektorprogram vil øke studentrekrutteringa.

Effektivisering og samordning av studieprogram

Fakultetet er pålagt å vurdere opprettholdelse, samkjøring, størrelse, økonomi i foreliggende studieprogram. De samme momenter vil gi like klare føringer for nye programmer. At IKS har bygd sammen bachelor, master og PPU til et bærekraftig lektorprogram er et resultat av dette.

Et ferdig lektorprogram vil styrke en søknad om å få lov til å etablere grunnskolelærerutdanning for ungdomstrinnet, fordi vi kan vise til at fakultetet allerede har

utarbeidd emner som er tilpassa ungdomskolelæreres behov, siden lektorprogrammet bygger på rammeplan for PPU som gjelder lærerutdanning som gir undervisningskompetanse både i 5. - 10. trinn i grunnskolen og i videregående opplæring.

Når det gjelder vurdering av opprettholdelse av studieprogram, må det vektlegges at lektorprogrammet ikke inneholder andre risikomomenter enn at vi kan få flere søkere og bedre gjennomstrømming enn tilfellet er i dag. Gjennom å hjelpe studentene til å strukturere studieløpet sitt i et program, er det gode muligheter for at de fullfører både emner og program på normert tid. Dessuten har vi et klart samfunnsansvar for å utdanne lektorer til både ungdomstrinnet og til videregående opplæring, det siste er blitt ytterligere aktualisert gjennom den nylig undertegna samarbeidsavtalen mellom HUM og Rogaland fylkeskommune. I tillegg har de kommunale grunnskoleeierne vist interesse for lektorprogrammet.

Dersom tanken fra fakultetets side er at ressursene som per i dag ligger i BA og MA på IKS, skal brukes i ei framtidig grunnskoleutdanning for ungdomstrinnet, uten at det tas hensyn til de eksisterende studieprogramma, betyr det at Rogaland ikke lenger vil ha noen lærerutdanning som retter seg mot allmenne fag i videregående skole. Gjennom ei nedbygging av studietilbudet i disse faga, kan vi risikere å ødelegge rekrutteringsgrunnlaget til PPU.

Sjøl om rammeplanen for grunnskolelærerutdanninga er uavklart, ser IKS det som en forutsetning at samarbeid og samkjøring mellom lektorprogram (5.-13.) og grunnskolelærerutdanning for ungdomstrinnet (5.-10.). På samme måte som vi må se på samarbeidmuligheter mellom ungdomsskolelærerutdanning, lektorprogrammet (som omfatter både mellom, ungdoms- og videregående trinn) og barneskoleutdanninga.

En slik prosess ser vi fram til å bidra til i løpet av neste studieår.

Marie Smith-Solbakken
Instituttleder IKS

Brit-Helen Russdal-Hamre
Studiekoordinator PPU

Vedlegg
Programbeskrivelse for lektorprogrammet
Emner som inngår i lektorprogrammet

Lektorprogram i humanistiske fag (300 sp)

Lektorprogram i humanistiske fag gir undervisningskompetanse i to fag, hvorav det ene faget gjennomføres på masternivå. Programmet bygger på *Forskrift for krav til bachelor ved UiS* av 9.12.2005 og *Forskrift om krav til mastergrad* av 8.12.2005 og oppfyller krava til lærerutdanning slik de kommer fram i *Rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning*, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 3. april 2003.

Utdanninga følger et integrert løp gjennom fem år, hvor studenten får mulighet til å trekke gjensidig veksel på erfaringer fra sine to undervisningsfag, pedagogikk, fagdidaktikk og praksis gjennom hele studieløpet. Undervisningsspråk er i utgangspunktet norsk, men dersom et anna språk inngår i studiet, vil undervisninga foregå på det aktuelle språket.

	Høst			Vår		
5. studie-år	Fag 1 300	Fag 1 300	Fag 1 300	Fag 1 300	Fag 1 300	Fag 1 300
4. studie-år	Fag 1 300	Fag 1 300	Fagdidaktikk fag 1	Fag 1 300	Fagdidaktikk fag 2	Fag 1 300
3. studie-år	Fag 2 100	Pedagogisk forsknings- og utviklingsoppgave	Fag 1 200	Skole og samfunn	Fag 1 200 (20 sp)	
2. studie-år	Fag 1 100	Fag 2 100	Fag 2 100	Fag 2 100 m/ 5 poeng fagdidaktikk	Fag 1 100 m/ 5 poeng fagdidaktikk	Fag 1 100
1. studie-år	Ex paed	Fag 1 100	Fag 1 100	Ex phil	Fag 2 100	Fag 2 100

Modell for programmet (hver celle utgjør 10 studiepoeng)

Foreløpig har vi følgende mastergrader som kan gå inn i lektorprogrammet:

Master i lesevitenenskap som gir lektorkompetanse i norsk

Master in Literacy Studies som gir lektorkompetanse i engelsk

Master i historiedidaktikk som gir lektorkompetanse i historie

Disse mastergradene er alle i utgangspunktet utvikla med stor grad av praktisk siktemål, samtidig som de tilbyr spesialiseringer innafor faga i samsvar med UiS's satsningsområde på lesing, og vi kan derfor si at vi gjennom arbeidet med disse mastergradene siden 2002 har høsta mange erfaringer allerede om lektorutdanning.

Mål med studiet

Gjennom lektorprogrammet skal studentene bli bevisste på sitt eget faglige ståsted og personlige holdninger til lærerarbeidet. De skal møte utfordringer både gjennom praksisopplæring og gjennom teoristudier, slik at de utvikler dyktighet, innsikt og evne til faglig, pedagogisk og fagdidaktisk refleksjon i arbeidet som lektor i skolen.

I løpet av studiet skal studentene videreutvikle kompetanse på følgende fem områder: faglig kompetanse, didaktisk kompetanse, sosial kompetanse, endrings- og utviklingskompetanse,

samt yrkesetisk kompetanse. Fullført studium gir rett til tittelen lektor og kvalifiserer for undervisningsstillinger på grunnskolens mellom- og ungdomstrinn, i voksenopplæring og i videregående skole. Lektorprogrammet kan også kvalifisere for videre studier på doktorgradsnivå.

Læringsutbytte

Etter endt studium på lektorprogrammet skal studentene

- ✓ ha godt faglig grunnlag for undervisning i sentrale emner ifølge de aktuelle fagplanene for grunnskole og videregående opplæring
- ✓ ha et godt fagdidaktisk grunnlag for å kunne legge til rette for elevers læring og kjennskap til aktuelle læreplaner for fag i grunnskole og videregående opplæring
- ✓ ha et godt pedagogisk grunnlag for å møte utfordringer i dagens skole og for å reflektere over egen undervisningspraksis
- ✓ ha erfaring med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning fra både grunnskole og videregående opplæring

Opptakskrav

Opptakskrava til lektorprogrammet er generell studiekompetanse, jf *Rundskriv F-10-05: Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler*.

Vurdering

De enkelte emnene i studiet har egne vurderingssituasjoner som til sammen gir varierte vurderingsformer. For å få vitnemål for gjennomført studium, må alle delene av programmet være bestått.

Oppbygging

Studiet er bygd opp på grunnlag av eksisterende bachelor- og masternivå. På bachelornivå får studentene innføring i to fag, samt fordypning i ett av faga. I tillegg ligger de obligatoriske 30 studiepoenga med pedagogikk på bachelornivå. Studentene skal også være i kontakt med praksisfeltet hvert av de tre studieåra de tar bacheloremner. De to første åra skal de observere undervisning på flere skoler, mens de det tredje året skal ut i en 6-ukers undervisningspraksis.

Når studentene kommer på masternivå, går de enda grundigere inn i det faget de har fordypa seg i på bachelor. I det fjerde året ligger fire emner som skal legge grunnlag for masteroppgaven som skrives i det femte og siste året, samt to fagdidaktiske emner – ett for hvert av faga i studentens fagkrets. Den siste 6-ukers undervisningspraksisperioden er også lagt til dette studieåret. I løpet av studiet skal studentene få praksiserfaringer i form av observasjon og egenundervisning fra både grunn- og videregående skole.

Læringsmiljø, undervisnings- og læringsformer

Lektorprogrammet er et femårig studium, der studentene vil fordele seg på flere ulike fagemner i studieløpet. De mest samtlende emnene for alle studenter i lektorprogrammet vil være i tilknytning til pedagogikk, det vil si i første og tredje studieår – disse emnene er felles for alle. De øvrige emnene vil være avhengige av studentenes faglige profil.

Undervisnings- og læringsformer er felles for lektorprogramstudenter og IKS' øvrige studenter i bachelor-, masterprogram og praktisk-pedagogisk utdanning. Her vises det til de nylig (våren 2009) godkjente emnebeskrivelsene for de ulike fagemnene.

Forhold mellom teori og praksis

Teori og praksis skal integreres gjennom hele studiet. Dette gjøres ved at studentene observerer trente lærere i undervisningssituasjoner og at de planlegger, gjennomfører og vurderer egen undervisning med utgangspunkt i tilegna teori fra undervisning i pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk. Praksis organiseres i to ulike former: 1) punktpraksis og 2) undervisningspraksis.

1. Obligatorisk punktpraksis, observasjon

- a. 3 mandager i november og desember i det første studieåret skal gi studentene en første tilknytning til læreryrket. Da er de ordinære praksisperiodene gjennomført for PPU-studentene og for lektorprogramstudenter som er kommet lenger i løpet, slik at skolene har plass til å ta imot for punktpraksis. Studentene deles inn i grupper på 4-5, og besøker tre forskjellige skoler. I tilknytning til hvert av punktpraksisbesøkene svarer de på en konkret observasjonsoppgave som er knytta til pedagogikk. Besvarelsene legges i ei praksismappe som må godkjennes før studenten får bestått på punktpraksisen.
- b. 3 dager i januar og mars i det andre studieåret. Også disse dagene legges utenom den ordinære praksisperioden av plasshensyn. Studentgruppene besøker tre forskjellige skoler og svarer på konkrete observasjonsoppgaver knytta til fagdidaktikk som legges i praksismappa. Praksismappa må godkjennes før studenten får bestått på punktpraksisen.

2. Ordinær obligatorisk undervisningspraksis

- a. 6 uker høst eller vår i tredje studieår. Obligatoriske arbeidskrav legges i praksismappa (f. eks veiledningsskjema, timeplanleggingsskjema, midtveisvurdering, sluttvurdering, studentens evaluering av praksisperioden, refleksjonsnotat). Praksismappa må godkjennes før studenten får bestått på praksisperioden.
- b. 6 uker høst eller vår i fjerde studieår. Obligatoriske arbeidskrav legges i praksismappa. Praksismappa må godkjennes før studenten får bestått på praksisperioden.

Emnekombinasjoner

Alle emner på bachelor- og masterprogram, samt i praktisk-pedagogisk utdanning ved Institutt for Språk- og kulturvitenskap kan bygges inn i lektorprogrammet. Fagdidaktiske emner er avhengige av studentens øvrige fagkombinasjon.

Innpassing i studiet

Studenter som har studieplass på bachelorprogram ved IKS kan søke innpass i lektorprogrammet. Det samme gjelder studenter som tidligere har tatt skolefaglige emner (uansett hvorfra) som gir undervisningskompetanse i skolen, under forutsetning av at det i løpet av lektorprogramstudiet er mulig å bygge emnene ut til fagenheter på minimum 60 studiepoeng. Det gjøres oppmerksom på at ex. paed er en del av de obligatoriske 30 studiepoeng i pedagogikk.

Kvalitetssikring og studentevaluering

Alle undervisningsgrupper skal velge to tillitsvalgte studenter, fortrinnsvis en kvinne og en mann. Tillitsvalgte kan ta opp saker av interesse for undervisningsgruppa og bringe dette

videre til faglig ansvarlig. Saker løses i utgangspunktet på laveste nivå. Saker som ikke finner løsning på laveste nivå bringes videre til studiekoordinator med ansvar for lektorprogrammet .

Alle undervisningsgrupper skal ha et faglig utvalg som består av fagansvarlig/ faglærer og klassens to tillitsvalgte. Fagutvalga skal arbeide for å gi studiet best mulig innhold. Utvalga skal ha møte tidlig i høstsemesteret og vårsemesteret og ved behov. Saker som ikke kan løses i fagutvalget, bringes videre til studiekoordinator.

Fagutvalga har en sentral rolle i evaluering av studiet. To møter hvert semester skal ha evaluering som hovedtema, og det skal skrives referat fra møtene. På bakgrunn av dette arbeidet, og en eventuell summativ evaluering, rapporterer faglærer en midtveiseevaluering og sluttevaluering hvert semester. For øvrig følger studiet plan for kvalitetssikring av studier ved UiS.

Internasjonalisering

Det legges til rette for at 4. semester i lektorprogrammet kan gjennomføres helt eller delvis ved en utenlandsk institusjon, i emner i tilknytning til studentenes breddefag.

Ansvarlig fakultet og institutt

Lektorprogrammet i humanistiske fag hører administrativt og faglig inn under Institutt for språk- og kulturvitenskap, Humanistisk fakultet.

Emner som inngår i lektorprogrammet

Emner på grunnivå (alle på 10 sp)

ENG100	Innføring i engelsk språk
ENG105	Britisk litteratur
ENG130	Andre stemmer - Global engelsk litteratur
ENG140	Engelsk fonetikk og intonasjon
ENG160	Amerikas århundre
ENG180	Engelsk språkbruk med didaktikk
FRA110	Fransk språkbruk og verbal syntaks
FRA120	Fransk språkbruk og nominalsyntaks
FRA160	Baguette, brie, Astérix og Amélie fra Montmartre - fransk kultur og didaktikk
FRA170	Fransk litteratur
FRA180	Fransk litteraturhistorie
FRA190	Revolusjon, storhet og streik - fransk historie og samfunn
HIS100	Moderne historie 1914-2000
HIS105	Nyere historie 1815-1914
HIS110	Antikk og middelalderhistorie til ca 1350
HIS115	Senmiddelalder- og tidlig nytidshistorie 1350-1815
HIS120	Urban- og regionshistorie med fagdidaktikk
HIS180	Trusler mot demokratiet
NOR110	Språkstruktur
NOR120	Tekst og historie
NOR130	Språk og historie
NOR140	Tekst og sjanger
NOR150	Språk og litteratur i teori og praksis
NOR160	Retorikk, sjangre og media
PPU101	Examen paedagogicum
PPU102	Pedagogisk forsknings- og utviklingsoppgave
PPU103	Skole og samfunn
PPU121	Fagdidaktikk i engelsk
PPU122	Fagdidaktikk i tysk
PPU123	Fagdidaktikk i fransk
PPU124	Fagdidaktikk i spansk
PPU130	Fagdidaktikk i samfunnsfag
PPU140	Fagdidaktikk i norsk
PPU150	Fagdidaktikk i religion
REL100	Bibelen
REL110	Kristendommens historie og troslære
REL120	Religion, livssyn og estetikk
REL130	Religionssystematikk
REL140	Etikk og fagdidaktikk
REL150	Religionshistorie
TYS110	Tysk språkferdighet og tekstkompetanse
TYS130	Tysk litteratur på 1900-tallet
TYS140	Tysk kultur i det 20. århundre
TYS150	Tysk form- og setningslære med fagdidaktikk
TYS170	Tysk oversettelse, form- og kasuslære
TYS190	Tysk i næringslivet/reiselivet

Emner på fordypningsnivå

ENG230	Språk og språkopplæring (10 sp)
ENG330	Barne- og ungdomslitteratur med fordypningsoppgave (20 sp)
NOR240	Nordisk språk i utvikling (10 sp)
NOR300	Retorikk og tekst med fordypningsoppgave (20 sp)
HISXXX	Norsk sikkerhetspolitikks histories teori og lange linjer 1814-2014 (10 sp)
HISYYY	Norsk sikkerhetspolitikks historie 1814-2014(20 sp)

Emner på masternivå

Lesevitenskap

- Produksjon (10 sp)
- Resepsjon (10 sp)
- Utvikling (10 sp)
- Språklæring og lærevanskar (10 sp)
- Fagdidaktikk (10 sp)
- Retorikk Litteraturens sjangrar (10 sp)
- Masteroppgave (60 sp)

Literacy Studies

- Literacy from a reception perspective (10 sp)
- Literacy from a development perspective (10 sp)
- The history of written English (10 sp)
- Literacy from a production perspective (10 sp)
- Problems of literacy (10 sp)
- Medieval texts and literacy (10 sp)
- Masteroppgave (60 sp)

Historiedidaktikk

- Historievitenskap 1 (10 sp)
- Historievitenskap 2 (10 sp)
- Historiebruk (10 sp)
- Metode og vitenskapsteori (10 sp)
- Læreprosessdidaktikk (10 sp)
- Pedagogisk historie og teori (10 sp)
- Masteroppgave (60 sp)

FR-HUM sak 20/09 VEDLEGG

**GJENNOMGANG A KOSTNADER, INNTEKTER OG
ØKONOMISK RISIKO VED OPPRETTELSE AV
LEKTORPROGRAM VED IKS**

Det humanistiske fakultet vurderer å oppretta adjunkt- og lektorprogram i humanistiske fag (seinare kalla lektorprogrammet). I denne gjennomgangen ønskjer vi å sjå om det er mogleg å starta opp lektorprogrammet innan fakultets økonomiske rammer, og identifisera eventuell økonomisk risiko. Vi vil også vurdere potensialet for auka inntekter ved fakultetet.

Vi gjer merksam på at det er for mange usikre moment til å kunna gje ei fullstendig analyse av økonomiske konsekvensar, men at dette notatet er meint som innspel i debatten og til hjelp ved vurderinga om fakultetet skal søkja om oppretting av lektorprogram med oppstart neste studieår.

I denne vurderinga av er det teke føresetnad om eit opptak på 20 studentar kvart år. Det er ikkje gjort vedtak om eller kome innspel frå instituttet om opptaksrammer. Opptakstalet er sett ut frå ein vurdering av at høgare opptak vil auka risikoen for kapasitetsproblem, medan det truleg ikkje blir aktuelt å oppretta eit studieprogram med færre enn 20 opptaksplassar.

Inntekter

I denne vurderinga har vi teke utgangspunkt i at kvart emne som programmet er sett saman av, vil vera prisa i same inntektskategori som det er i dag. Fagemnet som inneheld 5 sp fagdidaktikk er lagt til lågaste kategori. Vi har nytta kategoriprisar som gjeld for statsbudsjett 2009. For kostnadssida har vi nytta ein årsverkskostnad på kr 700 000 som tilsvarer om lag ltr. 61. Lønstrinnet tilsvarer ein timepris på kr 350. Timeressursar er berekna ut frå gjeldande modell for fakultetet (RFM-modellen). Kvar fagstilling gjev 1030 timar til undervisning.

I tabellen nedanfor har vi sett på inntekts og kostnadssida dersom programmet skulle startast opp med sjølvstendige emne utan samankopling med eksisterande program:

20 studentar					
	timar i henh. til RFM-modell	stillingar med 1030 t	kostnader i stillingar	kostnader i timar	inntekter 100 % v/kategoripris
År 1	1.572	1,5	1.068.350	550.200	646.660
År 2	1.808	1,8	1.228.602	632.730	600.000
År 2	1.548	1,5	1.052.039	541.800	680.000
År 4	1.844	1,8	1.253.204	645.400	880.000
År 5	2.000	1,9	1.359.223	700.000	880.000
SUM	8.772		5.961.417	3.070.130	3.686.660

Vi gjer merksam på at kostnader til infrastruktur ikkje er teke med i denne tabellen. Oppsettet viser at med 20 studentar krev programmet mellom 1,5 og to stillingar. Kategoriprisane dekkjer kostnadar for ein ekstra stilling. Programmet ville ikkje vera rekningsvarande dersom det skulle stå på egne bein og ikkje utnytta kapasitet som allereie er på fakultetet.

Kva inntekter ville studentane på lektorprogrammet ha generert dersom han/ho hadde valt eit alternativt og tilsvarande studium ved HUM?

Ordinært masterprogram + PPU (6 år)	222 000
Lærarutdanning 4 år + 1 år master	202 000
*Lærarutdanning 5 år kategori E	190 000
*Lærarutdanning 5 år kategori D	220 000
Lektorprogram 5 år	184 333

*) Det er usikkert kva kategori den nye lærarutdanninga blir plassert i.

Her har vi rekna på kva ein student produserer av studiepoeng over heile perioden han/ho studerer. Tabellen syner at lektorprogrammet ser ut til å vera det minst lønsame alternativet for fakultetet. Men det er ikkje teke omsyn til at lærarutdanningane truleg vil ha større utgifter til praksis enn lektorprogrammet. Det er heller ikkje avklart om UiS får tilby utdanning til det høgaste trinnet i grunnskulen som er mest relevant å samanlikna med lektorprogrammet. Ut frå dette oppsettet kan vi ikkje konkludera med at fakultetet av økonomiske årsaker ønskjer at studenten skal velja lektorprogrammet framfor alternative program som vert tilbydde ved fakultetet. Dette gjeld sjølvstundt ikkje dersom studenten vel eit lektorprogram på ein annan lærestad som alternativ til programmet vårt.

Dersom det skal vera interessant for fakultet å starta opp programmet og utnytta eksisterande tilbod, må ein ny student som kjem inn tilføra inntekter. Det ser ut til å vera tilfelle med lektorprogrammet:

Kostnad/inntekter per ekstra student

	Timar	Timekostn.+praksis	Kategori-inntekt	Nettoinntekt
År 1	30	15.500	32.333	16.833
År 2	34,5	12.075	30.000	17.925
År 2	40	14.000	34.000	20.000
År 4	50	47.500	44.000	-3.500
År 5	100	35.000	44.000	9.000
SUM	254,5	124.075	184.333	60.258

Med unntak av det fjerde året som har praksiskostnader, vil alle år gå med overskot når ein samanliknar kostnader knyta til ein einskild ekstra student, totalt eit overskot kr 60 000 over heile 5-årsperioden. Det vil altså løna seg med fleire studentar dersom det er kapasitet til dette innan eksisterande rammer. Heller ikkje her har vi teke omsyn til kostnader for infrastruktur.

Kapasitet ved IKS – kan lektorprogrammet gje auka studenttal?

Fakultetet kan førebels tilby lektorprogram med master i lesevitenskap, literacy eller historiedidaktikk. I dagens situasjon må ikkje auka talet på stillingar ved IKS.

Dersom vi priser ein tilsetning til kr 700 000 per år, vil det krevja produksjon frå over 20 studentar for å tena inn denne investeringa, og inntektene kjem med eit etterslep på to år. Sjølv om produksjonen skulle verta så stor, vil fakultetet ha problem med å forskottera investeringa i nye stillingar.

Difor vil det vera viktig å vurdere kapasiteten ved dei faga som er involverte i programmet, særleg dei som inngår på masternivå. Det vil truleg bli aktuelt å redusera opptaka på eksisterande program (som årskurs) for å få plass til lektor-studentane. Dette gjeld særleg for engelsk som allereie i dag har knapt med ressursar. Fransk og tysk er inne med breddefag på

60 sp, og dei vil greia å ta imot ei eventuell auke av studentar frå lektorprogrammet. Spansk er ikkje dimensjonert opp til å ha opptak kvart år og kan difor ikkje førebels vera med. Religion/etikkk vil truleg ha god kapasitet når den obligatoriske RLE-undervisinga i lærarutdanninga fell bort. Det er ikkje enkelt å vurdera kapasitet for nordiskfaget, men det krevs i alle høve tett samarbeid mellom IAS, IKS og IFU og mellom tilsette med primæroppgåver innan ulike nivå. Vi er usikre på kor stor ekstra kapasitet historiefaget har.

PPU ser ikkje ut til å ha problem med å ta opp fleire studentar. Der er kapasiteten auka allereie.

I dag har dei tre masterane ved IKS opptak annakvart år. Frå og med når lektorprogrammet kjem inn i det fjerde året, må masterane verta tilbydde kvart år. Sjølv om det er tid til å utvikla fellesmodular, er risikoen stor for at det oppstår kapasitetsproblem. Kvar ekstra student på masternivå vil krevja store ressursar i form av rettleiing av oppgåva, og her er det liten høve til å samkøyra så lenge oppgåva er på 60 sp.

Kapasitetsproblem på dei tre faga som leverer masternivået til lektorprogrammet, vil føra til at det ikkje er mogleg å auka det totale studentopptaket ved instituttet monaleg innanfor dei rammene som er i dag, og særleg ikkje dersom forskningstida samstundes skal aukast. Men det vil vera positivt dersom lektorprogrammet gjev fleire programstudentar, særleg om dette i ein framtidig modell vil gje finansiell utteljing frå departementet. Det vil også vera positivt om IKS kan produsera fleire studentar på nivå som gjev høgare kategoripris enn F.

Samordning med andre program

Det vil vera ein økonomisk risiko å starta opp programmet før struktur og innhald i **lærarutdanninga for ungdomstrinnet** er avklart. Parallelle løp i staden for samkøyring er økonomisk svært uheldig. Ut frå ei økonomisk vurdering vil det vera ei føremon å utsetja programmet slik at fakultetet er sikra mest mogleg samordning for lågast mogleg kostnader.

Lektorprogrammet vil få same struktur som **bachelorprogrammet** ved IKS det første året. Seinare skil programma lag, men utan at det er mogleg å sjå at dette i seg sjølv kan føra til ekstrautgifter.

Det vil framleis vera mogleg å tilby **årskurs** ved å sy saman 60 sp som høyrer til to studieårs breddefag for bachelorprogrammet.

Fordjupinga er delt mellom to semester. Dette er likt med bachelorprogrammet, men gjer det vanskeleg, men ikkje umogleg, for studentar med årskurs å søkja seg inn på fordjupinga. Her kan det også verta eit samordningsproblem med lærarutdanninga for grunnskulen, men det veit vi ikkje enno. Det kan såleis vera eit økonomisk tap ved å dela fordjupinga mellom to semester.

Det er ikkje høve til å samordna mellom **masterprogramma** slik dei er i dag og masteroppbygginga for lektorprogrammet. Men det pågår eit arbeid ved IKS som fjernar denne hindringa.

Inn og ut av programmet

Søknaden frå IKS viser korleis det er mogleg å koma inn på programmet med eit årskurs. Det er praktisk vanskeleg å koma inn i programmet med fleire fag. Det kan vera ein svakheit at

studenten etter to år ikkje har 60 sp i nokon av dei to faga. Men representerer truleg ikkje nokon betydeleg økonomisk risiko ved programmet.

Administrativ kapasitet

Programmet er sett saman slik at det kan verta påkrevd med auka administrative ressursar for å samordna fag og enkeltemne. Dette kan verta særleg utfordrande dersom det kjem inn fag ved andre fakultet. Studentane vil ha behov for mykje rettleiing. Det er allereie i dag tilsett ein person med ansvar for administrativ leiing av programmet. Pris for denne delen av stillinga er om lag 350 000. Men vi reknar med å måtta auka den administrative kapasiteten.

Oppsummering økonomisk vurdering

Vil lektorprogrammet gje auka inntekter?

Denne analysen kan ikkje einseitig konkludera med at inntektene vil auka. Programmet er ikkje rekningsssvarande i seg sjølv. Kapasitetsproblem på faga med mastertilbod kan føra til at totalopptaket ved instituttet ikkje kan aukast. I så fall kan vi få inntektsauke ved at programmet trekk til seg studentar som produserer betre og fell mindre frå enn kva tilfellet er i dag. Det kan også vera av betydning dersom dette programmet aukar kandidatproduksjonen

Greier fakultetet å tilby lektorprogrammet utan å auka kostnader?

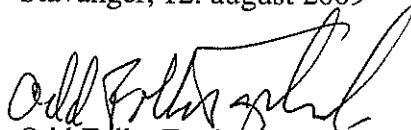
Gjennomgangen syner at det er ein stor risiko for at vi må tilsetta fleire folk. Utgangspunktet er å utnytte ledig kapasitet. Det er likevel usikkert om vi greier å dobla opptaksfrekvens på masterane utan at dette får ressurs-konsekvensar. Det vil truleg også vera komplisert å dimensjonera opptaka for alle dei ulike programma slik at vi til ein kvar tid kan sikra at emne/fag ikkje vil få for mange studentar i høve til fagtilsette. Det er vidare ein betydeleg risiko for at administrative ressursar må aukast.

Gjev tilpassingsproblem med andre program auka økonomisk risiko?

Det vil vera ein klar risiko for ekstra økonomiske utgifter ved å setja i gang lektorprogrammet før den nye lærarutdanninga for 5. -10. trinnet i grunnskulen er klar.

Denne gjennomgangen syner at økonomiske grunnar aleine ikkje gjer eit klart svar på om fakultetet skal starta opp lektorprogrammet neste studieår. Det er risiko for auka utgifter og for at inntektene vil verta uforandra. Avgjerande er om fleire studentar vel UiS og HUM framføre andre universitet, vidare at studentar vel lektorprogrammet framføre mindre økonomiske gunstige "program" som årskurs, og at vi ikkje konkurrerer med eigne program som gjev like god eller betre økonomisk utteljing.

Stavanger, 12. august 2009

Odd Folke Topland
fakultetsdirektør

Synnøva Drange
rådgjevar

utdelt i møte 13/08/09
til orientering

INSTITUTT FOR ALLMENNLERERUTDANNING OG SPESIALPEDAGOGIKK
DET HUMANISTISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I STAVANGER

FR-HUM sak 20/09: Ny studieplan; "Adjunkt- og lektorutdanning i humanistiske fag"

IAS ser på utviklingen ved IKS som svært spennende ettersom vi nå ser ut til å ha tre institutter på fakultetet som er opptatt av lærerutdanning og at alle tre også er opptatt av å sikre profesjonsretting i lærerutdanningene. Det burde innebære større muligheter for samarbeid på tvers av instituttgrensene.

Det er flere fellesnevnerne mellom det foreslåtte adjunkt- og lektorprogrammet i humanistiske fag og planer for en fem-årig masterutdanning for grunnskolelærere (altså en adjunkt- og lektorutdanning for grunnskolelærere). Vi ønsker å påpeke noen av disse.

(1) tilbyr adjunkt- og lektorutdanning

Tilbudet ved IAS er per i dag beregnet på studenter som (a) vil fullføre sin utdanning etter 4 år og være adjunkt i grunnskolen (det er flere som også ansettes i VGS), (b) som går videre på en 2-årig mastergradsutdanning etter de tre første årene og dermed får en femårig lektorutdanning, eller (c) som tar det første året av en mastergradsutdanning som sitt 4. år og kommer tilbake etter noen år i skolen for å ta det femte året.

Den samme tenkningen reflekteres i søknaden om adjunkt- og lektorutdanning fra IKS.

(2) tilbyr et integrert program

Allmennlærerutdanning er per i dag et fireårig integrert program som omfatter opplæring på campus og i partnerskoler. Grunnskolelærerutdanning vil fortsette som et integrert program enten det er fireårig eller femårig. Det betyr at studenter som flytter til en annen utdanningsinstitusjon må søke om innpass i vårt program og blir vurdert individuelt. Slik vil det selvsagt også være i forslaget fra IKS.

(3) tilbyr profesjonsutdanning

Profesjonsutdanning er noe mer enn en fagutdanning. Slik vi leser planene fra IKS, vektlegger også IKS at studentene skal utdannes til å kunne videreutvikle nødvendig profesjonskunnskap. Profesjonsutdanninger er klassiske universitetsutdanninger. Allmenmedisinerstudiet er et godt eksempel på en integrert profesjonsutdanning som vektlegger utvikling av profesjonskunnskap i like stor grad som disiplinkunnskap. Utdanningen vektlegger for eksempel kommunikasjon med pasienter og utvikling av helt konkrete arbeidsoppgaver som journalføring.

Dette to-sidige i profesjoner skaper ofte et spenningsfelt, og dette spenningsfeltet opplever vi at IKS også er opptatt av i det programmet som er utviklet.

Dette utgangspunktet burde danne et godt grunnlag for å utvikle gode og samordnede lærerutdanningsprogrammer på fakultetet. IAS mener likevel at dette ikke er riktig tidspunkt å søke om etablering av et nytt adjunkt- og lektorprogram. Begrunnelse for dette er både faglig (det er sider ved søknaden som ikke ser ut til å være ferdig behandlet i f t utvikling av en profesjonsutdanning) og strategiske (muligheter for å benytte samlede ressurser på fakultetet).

FAGLIGE BEGRUNNELSER

Praksis og praksisopplæring

Forholdet mellom teori og praksis synes kun å være relatert til 6 dagers observasjon og 12 ukers undervisningspraksis. Stortingsmelding 11 vektlegger betydningen av forholdet mellom teori og praksis sterkt, og det arbeides internasjonalt og nasjonalt med ulike måter å kunne profesjonsrette lærerutdanninger. Programmet som er utarbeidet ved IKS synes å ta utgangspunkt i den eksisterende tenkningen ved PPU. Forskning i videregående skole (bl.a. innen Differensieringsprosjektet ledet av Erling Lars Dale, UiO) påpeker behovet for profesjonskompetanse blant lærere i videregående skole – noe det eksisterende PPU programmet ikke ser ut til å ha ivare tatt godt nok. Hvordan vil dette programmet styrke koblingen mellom teori og praksis?

Profesjonskompetanse

I søknaden finner vi formuleringer om at ...

”...studentene i løpet av studiet gradvis nærmer seg det vi kan kalle ei vitenskaplig tilnærming til faget” (s. 4)

”Lektorprogrammet gir dermed ei dobbel kvalifisering, både som lærer i skolen og som grunnlag for videre forskerutdanning” (s. 4)

... men vi finner ingenting om hva slags lærere som vil bli utdannet. I programplanen er de nasjonalt gitte kompetanseområdene fra Rammeplan for PPU nevnt. Men hvordan vil utdanningen sikre at disse kompetanseområdene blir utviklet? (Læringsutbytteformuleringene handler lite om hva studentene skal kunne. De handler om at de skal ha et godt grunnlag – men hva er det? En av utbytteformuleringene handler om at de skal ha erfaring, men hva slags utbytte er det?)

Er det i det hele tatt mulig å tenke seg at ett program med fellesundervisning for studenter som utdanner seg til 5-13 klassetrinn kan klare å utvikle nødvendig faglig, pedagogisk, og fagdidaktisk kunnskap for undervisning på alle trinnene? Det er nettopp dette Kunnskapsdepartementet har kommet fram til ikke er mulig for en 1-10 utdanning. Lærere har bruk for spesialisert kunnskap om elever og elevers læring og utvikling i ulike aldersgrupper og det er for liten tid til å kunne fordype seg i hele bredden når det er 30 stp pedagogikk og 20 ukers praksis fordelt på to skoleslag + fagdidaktikk i alle fagene som skal ivareta hele grunnskolen. Derfor utvides pedagogikkfaget til 60 stp i ny grunnskolelærerutdanning, og derfor reduseres antall trinn som lærere blir kvalifisert til.

Er dette programmet en ”ny allmennlærerutdanning” i humanistiske fag? Skal studentene ha praksis i tre skoleslag? Skal fagdidaktikken ivareta undervisningskompetanse for elever i tre ulike skoleslag?

Et smalt tilbud

Ved det humanistiske fakultet tilbyr vi humanistiske fag, realfag, samfunnsvitenskapelige fag, estetiske fag og idrett/ kroppsøving. Vi har ansatte med doktorgrad innen alle fagområdene, og svært mange har arbeidet forskningsmessig eller utdanningsmessig på tvers av alle skoleslagene (grunnskole og videregående skole).

Programmet som er skissert i søknaden omfatter kun noen få fag. Ved å se på kompetanse på tvers av institutter og sentre ved det Humanistiske fakultet, vil vi kunne tilby større bredde i fagvalg og kunne utdanne flere lærere for vgs som regionen har bruk for.

STRATEGISKE BEGRUNNELSER

Samarbeid – arbeidsdeling - konsentrasjon

- Å vedta et studieprogram som dette – før vi vet hva de nasjonale føringene vil bli, kan ødelegge for framtidige muligheter for utvikling av overlappende programmer. Formuleringer om at det er ingenting som tyder på at de nye rammeplanene blir slik at det vil bli umulig å jenne grunnskolelærerprogrammet til lektorprogrammet (s.6) opplever vi som spekulasjoner. Etter IAS' skjønn bør vi først vite hvilke premisser vi jobber inn mot før vi legger noen avgjørende strukturelle føringer for vår fremtidige faglige virksomhet.

- Risikovurdering av det nye programforslaget har ikke tatt hensyn til alle faktorer. Risikovurderingen konkluderer med at det ikke er noen risikomomenter. Vi mener at det er flere momenter som ikke er blitt vurdert skikkelig:
 - Å vedta et studieprogram for 5-13 kan tappe muligheter for å utvikle det vi allerede har som tilbud ved fakultetet og gjøre det umulig å bygge videre på eksisterende programmer. Verken førskolelærerutdanning eller allmennlærerutdanning (og framtidig grunnskolelærerutdanning) er organisert slik at ett institutt besitter all den faglige ressursen som trenges for å betjene et program. Hvis dette studieprogrammet blir vedtatt, må ressurser innen engelsk og RLE og norsk brukes målrettet for å utvikle tilbudet som IKS planlegger. Engelskfaggruppen vil sannsynligvis ikke ha nok ansatte til også å kunne tilby opplæring for 1-7 lærere. Det er et stort spørsmål om RLE gruppen vil kunne bistå i f t undervisning innen grunnskolelærerutdanning eller førskolelærerutdanning. Og det samme gjelder innen norsk for førskolelærerutdanning. Dette er, så vidt vi vet, ikke blitt utredet.
 - Dette kan få konsekvenser for produksjonen totalt sett på fakultetet. Per i dag er det førskolelærerutdanning og allmennlærerutdanning som sikrer fakultetet en produksjon på ca. 200 fulltidsstudenter hvert år. En svekkelse av tilbudene vil kunne få store konsekvenser for fakultetets økonomi. En risikovurdering bør bli gjort på dette.
 - Adjunkt- og lektorprogrammet bygger på en struktur og et tilbud som allerede har problemer med rekruttering og gjennomstrømming.

Konklusjon

IAS mener at det humanistiske fakultet er avhengig av å se på den totale kompetansen på fakultetet for å kunne utvikle gode lærerutdanningsprogrammer for hele grunnopplæringen.

Vi forstår godt at IKS ønsker å få igjennom et vedtak om oppretting av det nye studieprogrammet. Dette er et arbeid som har foregått over tid og det er blitt investert mye tid og krefter på dette.

I Styremøtet den 11. juni gjorde styret det klart at de forutsetter at fakultetet i det videre arbeidet med grunnskolelærerutdanningene utnytter mulighetene for faglig samordning, samarbeid og arbeidsdeling internt og med eksterne samarbeidspartnere med tanke på best mulig ressursutnyttelse. Dette gjaldt grunnskolelærerutdanningene, men vi antar at det også vil være en like sterk forutsetning i forhold til utdanning for videregående skole.

Vi vil anbefale at fakultetet bruker dette studieåret til en konsolidert utvikling av overlappende lærerutdanningsprogrammer. Dersom det skulle vise seg at UiS ikke får grunnskolelærerutdanning for 5-10 trinn, vil vi anbefale at dette studieåret brukes til å utvikle en helhetlig adjunkt- og lektorutdanning for 1-7 trinn og for 8-13 trinn på tvers av institutter og sentre. På den måten vil vi kunne utvikle et tilbud som favner om langt flere skolefag, og vi vil ha et tilbud som framstår klart og tydelig for framtidige søkere.

Universitetet i Stavanger, 11. august 2009

På vegne av IAS;

Natalia Blank
(institutttråd)

Rune Giske
(institutttråd)

Gro Næsheim-Bjørkvik
(institutttråd)

Sissel Østrem
(fakultetsrådsmedlem)

Dag Husebø
(praksiskoordinator)

Dagny Opsal
(studiekoordinator)

Birgitte Tysdal
(kontorsjef)

Elaine Munthe
(instituttleder)

Balansert omstilling for vekst.

Universitetsdirektøren har orientert styret om utfordringene knyttet til den stramme økonomiske situasjonen og virkningen dette har på vår evne til fornying og utvikling, så vel som på enkeltforskeres oppfatning av urimelige arbeidsvilkår. Det vil komme en egen sak i neste styremøte om dette, hvor tiltak vil bli drøftet, og eventuelt vedtatt. Imidlertid ser universitetsdirektøren at i en organisasjon med lang planleggingshorisont er det viktig å komme fort i gang. Parallelt med styresaken vil direktøren derfor legge opp til en prosess som starter nå, og skal gå fram til 1.oktober, som skal gi bakgrunnsinformasjon for planleggingen av studieåret 2010-2011.

Universitetsdirektøren ser at det kan se ut som en inkonsekvens både å oppmuntre til ekspansjon og utvikling, og samtidig kjøre innstrammings- og omstillingsprosesser. Men universitetets strategi er tydelig på at utviklingen skal skje innenfor tilgjengelige rammer, slik at effektivisering blir her et redskap for å skape rom for realiseringen av styrets vedtatte strategi som vel som vyene i fakultetenes handlingsplaner. I arbeidet med Balansert omstilling for vekst vil universitetsdirektøren legge til grunn kunnskapsministerens krav til universitets- og høyskolesektoren om samarbeid, konsentrasjon og arbeidsdeling også innad i universitetet.

For å jobbe med både styresaken i september og prosessen knyttet til videre planlegging bruker universitetsdirektøren stabsdirektørene, her personal-, ressurs-, strategi-, utdannings- og økonomidirektøren. Prorektor vil også bli trukket inn i arbeidet. TLG vil vurdere forslagene fra denne gruppen.

Gruppen vurderer mål for prosessen, virkemidler og tiltak. Arbeid vil på vanlig måte bli fulgt opp av styresaker i den grad det er nødvendig.

Hovedfokus for arbeidet vil i første omgang være kostnadsreduksjon

- 1) System og oversikt. Det grunnleggende regelverk som skal sikre dette har UiS, basert på vedtak i styret og samhandling med fagorganisasjonene. Det gjenstår å utnytte og tydeliggjøre disse i enhetene, gjennom detaljplaner og oversikter.
- 2) Oppgavevurdering. Hvilke oppgaver kan vi la være å gjøre, hvilke oppgaver kan organiseres på andre måter, hvilke oppgaver kan samkjøres sterkere? Studieprogrammer og emner er en naturlig faktor å vurdere her.
- 3) Personalutnyttelse. Bevisst tildeling av oppgaver til våre medarbeidere kan gi bedre sammenheng mellom institusjonens behov og tilgjengelig arbeidskraft.
- 4) Organisasjonsvurdering og arbeidsdeling. Har vi en optimal organisasjon for å løse oppgavene, bør det reorganiseres noe og/eller bør oppgaver fordeles annerledes? Her kan en vurdere tiltak knyttet til struktur, arbeidsdeling, koordinering og samarbeid.
- 5) Aktivitets- og kostnadsdeling ved eksternt samarbeid. Vi har avtaler med UiA, og får avtaler med HSH. Kunnskapsministeren har gitt uttrykk for at tettere samarbeid vil gi bedre kvalitet og totalutnyttelse og også departementets økonomiske velvilje. Her ligger et potensiale ved å la være å dublere fag/tilbud.

Fristen 1.oktober ovenfor knyttes til to viktige milepeler i årshjulet, fastsettelse av studieprogram og vedtak av fordeling av statlige midler. I styret starter den prosessen i oktobermøtet. Til den tid må fakulteter, museum og andre ha gått gjennom sin virksomhet og lagt fram mulige tiltak med sikte på både utvikling og budsjettbalanse. Det er viktig å se disse tingene i sammenheng, siden effektivisering ikke må fortrenge utvikling og endring, men tvert om bli en del av den strategiske utvikling i tråd med styrets strategiske plan og fakultetenes handlingsplaner.

Det er viktig at alle realitetsvurderinger, prioriteringer og forslag til tiltak gjøres i og av de respektive enheter selv. Universitetsdirektøren vil i følgende syv enheter å opprette egne grupper for å ta opp dette på enhetsnivå: Fakultetene, museet, FReS, biblioteket og stabene. Gruppene skal konstitueres innen 14.08.09, og ha som mandat å gå gjennom de ovennevnte punkter. Universitetsdirektøren vil sammen med enhetslederne sette sammen grupper.

Gruppene får i oppgave å gå gjennom enhetens virksomhet og lage en oversikt over tiltak som fremmer

- Budsjettbalanse
- Bedrer forholdet mellom lønnskostnader og andre kostnader (blant annet for å bedre arbeidsforholdene i instituttene)
- Prioritering av virksomhet/utdanning som gir god faglig og økonomisk avkastning
- Effektiv utnyttelse av tilgjengelige personalressurser
- Åpenhet og innsyn i enhetens disponeringer

Nærmere presisering av mandatet må fastsettes for hver enkelt enhet.

Fagforeningene vil bli holdt løpende orientert om arbeidet og framdriften i Balansert omstilling for vekst, og enkeltsaker vil i nødvendig grad bli tatt opp og diskutert.

For å sikre god koordinering og utveksling av kunnskap om tiltak vil medlemmer av universitetsdirektørens sentrale gruppe også følge opp arbeidet i de enkelte enhetene.

Universitetsdirektøren forutsetter at arbeidet både omfatter strakstiltak som kan få økonomisk effekt i inneværende studieår, og mer langsiktige tiltak som får effekt i alle fall fra høsten 2010.

Universitetsdirektøren kommer tilbake til saken ovenfor de enkelte enheters ledere.

Per Ramvi
Universitetsdirektør

Søkerstatistikk 2009 - 2010 Alle studier

STUDIEPROGRAM:	Opptaks-	Søknader	Søknader	Tilbud	Jasvar
	plasser	totalt	1.prio		
	2009				
HUMANISTISK FAKULTET					
Bachelorprogram i KRL	10	52	7	23	10
Bachelorprogram i historie	30	286	45	51	36
Bachelorprogram i engelsk språk og kultur	30	231	36	48	33
Bachelorprogram i nordisk språk og kultur	15	63	14	37	13
Bachelorprogram i idrett/kroppsøving	30	596	86	55	38
Allmennlærerutdanning	135	1039	249	172	136
Bachelor i førskolelærerutdanning	110	834	180	201	141
Bachelor førskole, deltid	30	139	128	60	48
Bachelor i klassisk musikk	25	54	50	11	11
Bachelor i jazzmusikk	8	44	42	5	5
Bachelor i dans	15	77	76	18	18
Årsstudium engelsk	60	701	106	117	76
Årsstudium fransk	20	152	19	40	14
Årsstudium historie	50	595	94	110	70
Årsstudium nordisk	40	153	30	68	37
Årsstudium tysk	15	100	14	41	21
Årsstudium spansk	40	316	59	62	37
Årsstudium KRL	40	262	37	84	48
Årsstudium kroppsøving/idrett	35	609	110	55	47
Årsstudium i samfunnsfag	10	34	15	14	10
Årsstudium i drama	15	227	30	27	18
Årsstudium i kunst og håndverk	15	340	61	30	19
Musikkproduksjon/opptaksteknikk	10	16	11	8	8
Engelsk årsstudium med didaktikk	5	11	5	4	3
NOMSA, Norsk språk og kultur for lærere	80	678		113	81
PPU heltid	50	156	106	106	71
PPU deltid	60	147	73	58	45
Masterstudium i spesialpedagogikk	40	101	85	47	33
Masterprogram i utøvende musikk	15	43	42	20	19
Master i grunnskolens matematikk	0	0	0		
Master i gr.sk. Matematikk, deltid	0	0	0		
Master i barnehagevit., deltid	0	0	0		
Master i lesevitenskap	0	0	0		
Master i Literacy studies	0	0	0		
Master i historiedidaktikk	20	46	35	27	21
Joint Master Migration	15	62	17	5	3
Joint Master Migration int. opptak		288		14	11
Historie fordypning	5	14	3	1	1
Fransk fordypning	5	3	2		
Tysk fordypning	5	2	1		
Barnehageped., nettbasert	20	43	43		
Annen videreutd. på IMD	25	121	38	37	37
Postgraduate Diploma, Music Performance	8	22	21	17	12
Sum:	1141	8657	1970	1786	1231

Vårfag 2010:

Historie fordypning	10
Nordisk fordypning	10
Engelsk fordypning	10